



**Newsletter 2/2012**

- Wstęp
- Ze szczybla politycznego
- Aktualne działania w ramach współpracy administracji
- Aktualności z regionów
- Temat wydania: Współpraca klastrów i innowacja
- Co nowego w projektach
- Przegląd terminów
- Strefa partnerstwa
- Impressum

**+++ ZE SZCZEBŁA POLITYCZNEGO +++**

**Premier Platzeck z wizytą w Lubuskiem i w Wielkopolsce**

Premier Brandenburgii Matthias Platzeck złożył w dniach 9-11 lipca br. wizytę w województwach wielkopolskim i lubuskim, w celu przeprowadzenia rozmów na tematy polityczne. Spotkanie i rozmowy z Marszałek Elżbietą Polak i Wojewodą Marcinem Jabłońskim (Lubuskie) potwierdziły, że już w czasie adwentu ruszy ponadgraniczne połączenie autobusowe między Frankfurtem nad Odrą i Śtubicami, a w następnym roku stałe połączenie kolejowe między Gorzowem Wielkopolskim, a niemieckim regionem stołecznym.



Marszałek Polak wita Premiera Platzecka



Premier Platzeck i Marszałek Woźniak

W Wielkopolsce Matthias Platzeck spotkał się z Marszałkiem Markiem Woźniakiem i Wojewodą Piotrem Florkiem. Towarzyszyła mu m. in. przedstawicielka kancelarii berlińskiego senatu i pełnomocnik Partnerstwa Angelika Menze. Agencja Przyszłości Brandenburgii (ZAB Brandenburg GmbH) zorganizowała spotkanie z przedstawicielami gospodarki. Polscy partnerzy zostali zaproszeni do innowacyjnej współpracy w ramach klastru transportu, mobilności i logistyki Berlina-Brandenburgii. Celem jest nawiązanie kontaktów polskich i niemieckich firm z tych branż oraz wspólne działanie przedsiębiorstw, chociażby w projektach badawczych lub prezentacjach na targach, np. podczas ILA i na InnoTrans we wrześniu br.

Bezpośrednio po tym spotkaniu uczestnicy zwiedzili ważne projekty infrastrukturalne, które powstały w przededniu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w Poznaniu. „Nasze stosunki do obu województw odzwierciedlają najdalej idącą normalność“, podsumował wyniki podróży Platzeck. „Ważne jest to, żeby wspólnie rozbudować nasze siły gospodarcze i naukowe oraz ułatwić współzycie ludzi po obu stronach Odry i Nysy. Wizyta niewątpliwie przybliżyła nas do tych celów“.

**Kontakt:**

Markus Mildeberger | markus.mildeberger@stk.brandenburg.de

**+++ WSTĘP +++**



Polska jako kraj partnerski ILA 2012 w Berlinie – podpisanie umowy 1 czerwca 2012 r.

**Drogie Czytelniczki, drodzy Czytelnicy!**

Polska imponuje w tym roku nie tylko stałym wzrostem gospodarczym, ale również obecnością w Berlinie: w marcu jako kraj partnerski na targach Laser Optics, jako gospodarz Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej 2012 i we wrześniu jako kraj partnerski na targach ILA, na których przemysł lotniczy i astronautyczny naszego sąsiada zostanie zaprezentowany jako nowoczesna i błyskawicznie rozwijająca się branża.

W branżach innowacyjnych i sieciach regionu stołecznego wzrasta przekonanie, że Polska jest nie tylko nowoczesnym miejscem technologii, które oferuje klientom i inwestorom z całego świata wspaniałe możliwości, lecz również dysponuje interesującą sferą badawczo-rozwojową.

W tym wydaniu biuletynu dokumentujemy przykłady na to, jakie przesłanki wynikają ze współpracy klastrów regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii z Polską. Dla realizacji strategii innowacyjnej obu krajów związkowych na polu działania „umiędzynarodowianie“, współpraca z Polską tworzy konkretne i nadające się do rozbudowy możliwości, które chcemy rozwijać.

Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Barbara Staib  
Referat Współpracy Europejskiej i Międzynarodowej  
Administracja Senacka ds. Gospodarki, Technologii i Badań Naukowych



**Inwestujemy w przyszłość**

Administracja sieci Partnerstwa Odry finansowana jest ze środków Kraju Berlin oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.



### +++ AKTUALNE DZIAŁANIA W RAMACH WSPÓŁPRACY ADMINISTRACJI +++

#### Spotkanie w ramach Partnerstwa-Odra: Wicemarszałek Drożdż z wizytą w Berlinie



W dniu 5 lipca br. w berlińskim ratuszu doszło do spotkania Pełnomocnik ds. Europejskich Berlina, Sekretarz Stanu Hellą Dunger-Löper z Wicemarszałkiem Woje-

wództwa Zachodniopomorskiego, Wojciechem Drożdżem. W rozmowie poruszono kwestie przyszłości połączenia kolejowego z Berlina do Szczecina, współpracy transgranicznej w obszarze turystyki, zwłaszcza rowerowej i wodnej, oraz znaczenie intensyfikacji kontaktów kulturalnych i działań kooperacyjnych.

**Kontakt:**

Regina Elias | [regina.elias@senatskanzlei.berlin.de](mailto:regina.elias@senatskanzlei.berlin.de)

### +++ AKTUALNOŚCI Z REGIONÓW +++

#### Saksonia otwiera we Wrocławiu Biuro Łącznikowe

Od 16 maja br. Wolne Państwo Saksonia ma w dolnośląskiej stolicy własne Biuro Łącznikowe. „Od ponad dwudziestu lat Wolne Państwo Saksonii współpracuje ściśle ze swoimi polskimi sąsiadami“, powiedział Premier Saksonii Stanisław Tillich w trakcie uroczystego otwarcia. „Cieszę się, że jako pierwszy kraj związkowy działamy aktywnie na miejscu dzięki temu biurowi i własnym pracownikom. Polsko-saksońska współpraca osiąga wraz z otwarciem Biura Łącznikowego nową, intensywniejszą jakość“. Biuro obejmuje swoim zasięgiem działania całą Polskę

i ma wspierać gospodarczą, kulturalną i naukową współpracę między Saksonią i Polską.

Przedstawiciele województw: dolnośląskiego, lubuskiego i Wolnego Państwa Saksonii wykorzystali uroczystość otwarcia na rozmowy o współpracy ponadgranicznej między regionami w aspekcie planowania funduszy strukturalnych w kolejnym okresie programowania.

**Kontakt:**

Andreas Grapatin | [andreas.grapatin@pl.sk.sachsen.de](mailto:andreas.grapatin@pl.sk.sachsen.de)



Rynek i Starówka we Wrocławiu

#### Lubuskie odznaczyło dyrektora studia RBB w Cottbus



Odnaczenie dla Doris Jakubowski, Dyrektora Studia RBB

Sejmik Lubuski przyznał Doris Jakubowski, Dyrektora Studia Rundfunk Berlin-Brandenburg (RBB) w Cottbus, Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Lu-

buskiego. 25 czerwca br. w Zielonej Górze redaktorka osobiście odebrała nagrodę z rąk Marszałek Elżbiety Polak.

Doris Jakubowski od początku swojej pracy ogromną uwagę przywiązuje do popularyzowania spraw Zielonej Góry, miasta partnerskiego Cottbus, a także spraw Województwa Lubuskiego. W uzasadnieniu przyznanej nagrody podkreślono, iż tematy te konsekwentnie zajmują ważną pozycję w pracy reporterskiej RBB.

Zaangażowanie p. Jakubowski na rzecz zbliżenia Brandenburgii i woj. lubuskiego wynika nie tylko z obowiązku dziennikarskiego, ale przede wszystkim z sympatii dla Polski i Polaków.

„Cieszę się bardzo z tej nagrody, która jest dla mnie wielkim zaszczytem“ powiedziała Jakubowski. Zieloną Górę odwiedziła ona po raz pierwszy już 15 lat temu podczas ceremonii w Radiu Zachód. Spotkanie to dało początek nie tylko dobrym kontaktom roboczym, ale również przyjaźniom.

Doris Jakubowski kieruje Studium Regionalnym Cottbus od 2003 r. Życie codzienne ludzi w regionie przygranicznym, ich problemy i potrzeby, zajmują ważną pozycję w programie radiowym. We wspólnych produkcjach RBB i Polskiego Radia polscy i niemieccy mieszkańcy regularnie podejmują takie tematy jak: bezrobocie młodzieży, migracja ze wsi do miast czy rozwój turystyki w regionie.

**Kontakt:**

Małgorzata Gabrysz-Hryniewicz | [m.gabrysz@lubuskie.pl](mailto:m.gabrysz@lubuskie.pl)

+++ AKTUALNOŚCI Z REGIONÓW +++

**Minister ds. Rozwoju Regionalnego: Polityka spójności instrumentem antykrzysowym**

W dniu 26 kwietnia br. Minister ds. Rozwoju Regionalnego Polski, Elżbieta Bieńkowska, złożyła wizytę w Berlinie. W programie, oprócz spotkania z Federalnym Ministrem Gospodarki Röslerem i przedstawicielami Komisji Bundestagu ds. Unii Europejskiej, znalazł się również otwarty wykład nt. przyszłości polityki spójności Unii Europejskiej. Minister podkreśliła w nim wybitne jej znaczenie w zwalczaniu obecnego kryzysu gospodarczego.



Elżbieta Bieńkowska, Minister ds. Rozwoju Regionalnego

Na początku kwietnia br. pięć zachodnich województw przekazało p. minister – przygotowane z własnej inicjatywy – „Założenia Strategii Rozwoju Polski Zachodniej” z zamiarem

zainteresowania MRR przygotowaniem rządowej strategii rozwoju Polski Zachodniej. Priorytety Strategii Rozwoju Polski Zachodniej będą wzięte pod uwagę przy opracowywaniu krajowych programów operacyjnych - powiedziała Bieńkowska. Być może w związku z tym zostaną oddane do dyspozycji dodatkowe środki. Minister nie wypowiedziała się konkretnie na temat możliwego wpływu Strategii Rozwoju Polski Zachodniej na wspieranie rozwoju regionalnego w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym, ponieważ prace nad programowaniem perspektywy 2014-2020, w tym ustalenie kształtu umowy partnerstwa, która będzie zawierać układ programów operacyjnych (krajowych i regionalnych) właśnie się rozpoczęły.

Zasadniczo w kolejnym okresie programowania, województwa będą samodzielnie zarządzać większą niż dotychczas częścią funduszy strukturalnych (25%).

Minister poinformowała, że z pewnością kontynuowane będzie wsparcie w postaci programu ponadregionalnego, zarządzanego z poziomu krajowego dla województw Polski Wschodniej (w obecnym okresie programowania realizowany jest Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej). Nie jest przesądzone, czy będą osobne programy operacyjne dla Polski Zachodniej, Południowej bądź innego makroregionu, dla którego powstaną strategie, będące wynikiem współpracy pomiędzy samorządami województw.

**Kontakt:**

Łukasz Gutowski | [lukasz.gutowski@mrr.gov.pl](mailto:lukasz.gutowski@mrr.gov.pl)

**Robocze spotkanie nt. Strategii Rozwoju Polski Zachodniej w Szczecinie**

W dniach 4-5 lipca br. w Szczecinie, w ramach prac nad „Strategią Rozwoju Polski Zachodniej 2020”, odbyło się robocze spotkanie przedstawicieli województw: dolnośląskiego, lubuskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego oraz opolskiego. Podczas spotkania skonkretyzowano propozycje projektów kluczowych o charakterze międzyregionalnym. Uczestnicy spotkania uzgodnili, że projekty te muszą być dopracowane z udziałem specjalistów z określonych dziedzin i z uwzględnieniem interesów wszystkich województw. Kolejnym etapem działań będzie opracowanie, sformułowanie i uchwalenie projektów, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących transportu i rozwoju turystyki.

Jak już informowaliśmy, w dniu 2 kwietnia br. w Szczecinie, marszałkowie Polski Zachodniej oficjalnie przekazali na ręce Minister ds. Rozwoju Regionalnego Elżbiety Bieńkowskiej dokument „Założenia Strategii Rozwoju Polski Zachodniej”. Ministerstwo jest wprawdzie odpowiedzialne za dalsze prace nad dokumentem, przewidziana jest jednak dalsza ścisła współpraca między rządem a regionami uczestniczącymi



Oświetlona Starówka i Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie

w tej inicjatywie. Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Rafał Jurkowlaniec, podkreślił w czasie spotkania, iż bliskie sąsiedztwo Niemiec i pięciu województw Polski Zachodniej odgrywa ważną rolę w przygotowaniu założeń strategii.

**Kontakt:**

Maciej Zathey | [maciej.zathey@dolnyslask.pl](mailto:maciej.zathey@dolnyslask.pl)

### +++ AKTUALNOŚCI Z REGIONÓW +++

#### ILA 2012 oferuje rynekowi Europy Środkowej i Wschodniej możliwości nawiązywania kontaktów

Od 11 do 16 września br. odbędzie się w Berlinie na terenie ExpoCenter tegoroczna Międzynarodowa Wystawa Lotnictwa i Astronautyki ILA 2012. Około 1100 wystawców z niemal 50 krajów zaprezentuje swoje produkty i usługi z dziedziny technologii lotnictwa i astronautyki. Szczególną rolę odegra Polska, która w tym roku uzyskała status kraju partnerskiego.



Berlin ExpoCenter Airport - widok na halę 4 ILA ze zbiornikiem ziemnym na prąd, wodę i technikę informacyjną (maj 2012 r.)

ILA należy do największych na świecie wystaw lotniczych i odgrywa ważną rolę na rynkach Europy Środkowej i Wschodniej.

Poprzednie lata pokazały, że targi stanowią idealną platformę dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz naukowców, umożliwiającą specjalistyczną wymianę innowacyjnych technologii, produktów i usług oraz oferującą miejsce dla

nawiązywania międzynarodowych kooperacji. Sieć Enterprise Europe Network Berlin-Brandenburg zapewnia poprzez szereg imprez w ramach „AEROdays 2012” dodatkową ofertę dla wystawców i zwiedzających ILA, która wspiera międzynarodowe kontakty uczestników oraz transgraniczną współpracę, przede wszystkim przedsiębiorstw.

Wydarzenie partnerskie „AEROMatch” przeznaczone jest zarówno dla klasycznych obszarów branży lotniczej, jak i problematyki interdyscyplinarnej, a jej punkt ciężkości skierowany jest na współpracę w przyszłości partnerów z Polski, Niemiec, Francji, Anglii, Austrii, Włoch i Czech.

Tematyczne zwiedzanie stoisk „AEROtours” przez małe delegacje zainteresowanych uczestników umożliwia bliższe zapoznanie się z krajobrazem badawczym i przedsiębiorczym Polski, a także niemieckiego regionu stołecznego oraz celową wymianę ofert współpracy z sześcioma wystawcami.

Szereg imprez dopełni w dniu 12 września br. interdyscyplinarna konferencja ekspertów „AEROconference - tworzywo sztuczne spotyka lotnictwo”. Przedstawione zostaną aktualne trendy w rozwoju wydajnych, skutecznych, bezpiecznych i lekkich materiałów oraz wymagania przemysłu lotniczego i kosmicznego.

#### Kontakt:

Dajana Pefestorff | [dajana.pefestorff@zab-brandenburg.de](mailto:dajana.pefestorff@zab-brandenburg.de)

Dalsze informacje: [www.b2match.eu/aerodays2012](http://www.b2match.eu/aerodays2012) |

[www.ila-berlin.de](http://www.ila-berlin.de) | [www.een-bb.de](http://www.een-bb.de)

#### Przemówienie Prezydenta Miasta Poznania w Berlinie: Grobelny podkreśla ścisłe związki pomiędzy Poznaniem i Berlinem

Współpraca między Berlinem a Poznaniem oraz plany rozwoju Poznania były głównym tematem przemówienia Prezydenta Miasta Poznania, Ryszarda Grobelnego, zorganizowanego w dniu 27 kwietnia br. w Berlinie z inicjatywy Fundacji Zukunft Berlin.

Ryszard Grobelny przywołał w swoim przemówieniu niemieckie ślady w ponad tysiącletniej historii Poznania. Współcześnie obraz wielkopolskiej metropolii kształtują wysoko wykształceni mieszkańcy, wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym oraz niski poziom bezrobocia. Pojawienie się wielu inwestorów zagranicznych podniosło dodatkowo atrakcyjność gospodarczą miasta. Poznań stał się ważnym miejscem dla międzynarodowych kongresów, imprez i spotkań. Nie bez znaczenia pozostaje również wysoka jakość życia, jaką miasto oferuje swoim mieszkańcom.

Kontakt z Berlinem rozwija się przede wszystkim w ramach szeregu wspólnych projektów, w tym współpracy w dziedzinie designu, projektu INTERREG-IV-B „Rail Baltica Growth Corridor”, jak również w ramach licznych wspólnych projektów w dziedzinie



Ryszard Grobelny, Prezydent Miasta Poznania, po lewej z wydawcą dziennika „Tagespiegel”, Hermannem Rudolphem

edukacji i szkolnictwa wyższego. Ryszard Grobelny z uznaniem wyraził się również o dobrej współpracy w ramach Partnerstwa-Odra. W przyszłości Poznań będzie starał się rozszerzyć współpracę z Berlinem, w tym m. in. w obszarze rozwoju miejskiego. Jednym ze wspólnych celów jest wprowadzenie zintegrowanego biletu kolejowego na połączenia między dwoma miastami, który obejmie swym zasięgiem także komunikację miejską.

#### Kontakt:

Maciej Milewicz | [maciej\\_milewicz@um.poznan.pl](mailto:maciej_milewicz@um.poznan.pl)

**Wspólne rozpoczęcie procesów inwestycyjnych - ściślejsze zaangażowanie rozwoju gospodarczego – połączenie wiedzy i kompetencji - to ważne hasła dla współpracy w ramach Partnerstwa-Odra. W jaki sposób regiony mogą podążać wspólną drogą, aby rozwijać poszczególne branże, w celu osiągnięcia pozycji lidera na arenie międzynarodowej? „Współpraca klastrów i innowacja” to tematy, które stanowią punkt ciężkości aktualnego wydania biuletynu.**



Kierunek określa strategia Unii Europejskiej „Europa 2020”. Jej celem jest „inteligentny, stały i integralny wzrost”. Regiony odgrywają przy tym ważną rolę – są wzywane do wniesienia do wizji Europy 2020 aktywnego wkładu. Mają one zreformować swoje systemy innowacyjne i rozwinąć regionalną strategię w kierunku „inteligentnej specjalizacji”, co oznacza, że mają skoncentrować się na tym, co potrafią najlepiej, i w tych dziedzinach osiągnąć pozycję lidera. Region, który to robi, może – według założeń – lepiej odnaleźć się w globalnej konkurencji.

Region, który w pewnej dziedzinie wyprzedził „o nos” konkurentów, przyciągnie międzynarodowe inwestycje, które wzmocnią tę dynamikę. Komisja Europejska poleca politykę klastrową jako ważny instrument tej strategii.

Kraje związkowe Berlin i Brandenburgia nadały w czerwcu 2011 r. swojej innowacyjno-politycznej współpracy stałe strategiczne i organizacyjne ramy w postaci wspólnej strategii innowacyjnej „innoBB”. W jej centrum stoi rozwój pięciu wspólnych klastrów, które mają dla przyszłościowych branż wysoki potencjał rozwojowy. Cechą wspólną ich wszystkich jest to, że w każdej dziedzinie istnieje wiele dobrze prosperujących przedsiębiorstw i aktywna scena badawcza.

Współpraca klastrów jest obiecująca nie tylko na poziomie regionalnym, lecz również w postaci współpracy między klastrami różnych regionów. Jednym z celów Partnerstwa-Odra jest wspieranie tej współpracy klastrów różnych regionów – także ponad granicami.

Cztery przykłady pokażą, jak organizacje klastrów i branż niemieckiego regionu stołecznego i różnych regionów w Polsce, także poza regionem nadodrzańskim, zaczęły systematycznie nawiązywać kontakty i jaki miało to konkretny pożytek dla gospodarki regionów, które w tym uczestniczą:

- Przykład optyka: w stołecznym regionie Polski i Niemiec istnieje bardzo dynamiczna branża technologii optycznych. Przedsiębiorstwa i ośrodki badawcze z obu regionów technologicznych chcą ściślej współpracować, połączyć swoje kompetencje badawcze i wspólnie rozwijać nowe produkty i usługi.

Kierunek określa strategia Unii Europejskiej „Europa 2020”. Jej celem jest „inteligentny, stały i integralny wzrost”. Regiony odgrywają przy tym ważną rolę – są wzywane do wniesienia do wizji Europy 2020 aktywnego wkładu. Mają one zreformować swoje systemy innowacyjne i rozwinąć regionalną strategię w kierunku „inteligentnej specjalizacji”, co oznacza, że mają skoncentrować się na tym, co potrafią najlepiej, i w tych dziedzinach osiągnąć pozycję lidera. Region, który to robi, może – według założeń – lepiej odnaleźć się w globalnej konkurencji.

- Przykład gospodarki kreatywnej: w Berlinie istnieje rozwijający się przemysł kreatywny – w Poznaniu są to dwie szkoły wyższe designu oraz szereg wiodących na rynku przedsiębiorstw markowych. Ważni przedstawiciele branży z Wielkopolski oraz berlińscy kreatorzy pogłębili od 2011 r. swoje kontakty poprzez wspólne przedsięwzięcia. Dalsze projekty są na etapie planowania.



Branża kreatywna kotem napędowym polsko-niemieckiej współpracy

- Przykład surowce: Lubuski Klaster Metalowy rozpoczął już przed trzema laty kooperację z siecią Berlin-Brandenburgia sieć o profilu metalowym. Partnerzy współpracowali dotychczas m. in. w dziedzinie zabezpieczenia siły roboczej i mogą pochwalić się wspólnie zakończonym projektem.
- Przykład technika energetyczna: region stołeczny Berlina-Brandenburgii ma pozycję lidera i wysoką kompetencję w dziedzinie energii odnawialnych – Dolny Śląsk planuje budowę zakładów wytwarzania energii i potrzebuje odpowiedniego know-how. Brandenburgia i Dolny Śląsk omawiają obecnie założenia konkretnych projektów współpracy.



Dr Adolf M. Kopp, Dyrektor Berlińskiej Agencji Innowacyjnej (TSB GmbH) oraz prof. Tomasz R. Woliński, Prezes Polskiego Stowarzyszenia Fotonicznego (PSP), wypowiedzą się w wywiadach nt. klastra kooperacji.

+++ TEMAT WYDANIA: WSPÓŁPRACA KLASTRÓW I INNOWACJA. PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY. +++

### PHOENIX: wzmocnienie kooperacji między regionami stołecznymi w dziedzinie optyki



Nastawianie promienia lasera w nanofotonice

Region stołeczny Berlin-Brandenburgia jest jednym z najważniejszych niemieckich regionów rozwojowych w dziedzinie technologii optycznych i techniki mikrosystemowej. Klaster optyka (wraz z techniką mikrosystemową) skupia, obok wielkich nazw jak Osram, Nokia Siemens Networks czy Berliner Glas, wiele innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw – w sumie około 400 oraz niemal 40 instytucji badawczych. Podobnie jest w stołecznym regionie Polski: w Warszawie i jej okolicach skupiona jest największa część polskiego rynku technologii optycznych. Także tutaj znajdują się dobrze współpracujące ośrodki badawcze i szkoły wyższe – połączone

przez dwie sieci: „Polskie Stowarzyszenie Fotoniczne (PSP)” i „Optoklaster”. Na targach Laser Optics 2012, na których Polska była krajem partnerskim, oba regiony technologiczne prezentowały się na wspólnym stoisku.

Współfinansowany z berlińskich środków EFRE projekt PHOENIX ma w najbliższych dwóch i pół roku wspierać w regionach partnerskich kontakt przedsiębiorstw i instytucji badawczych branży optycznej. Cele: wspólny rozwój produktów i usług innowacyjnych oraz mocniejsza pozycja obu regionów w konkurencji międzynarodowej. W trakcie realizacji projektu ma zostać zorganizowane sympozjum Berlina i Warszawy nt. nowych trendów w fotonice i elektronice. Planowany jest również wspólny udział w najważniejszych międzynarodowych spotkaniach fachowców, w celu rozpoznania i przejęcia trendów na rynku. Porozumienie kooperacyjne, które jeszcze musi zostać wypracowane, ma dać stałe podwaliny pod naukowo-technologiczną współpracę obu regionów stołecznych. Dla zapewnienia kontynuacji współpracy, wspólne projekty mają być składane do różnych programów unijnych.

#### Kontakt:

dr Bernd Weidner | [weidner@optecbb.de](mailto:weidner@optecbb.de)

**Patrz wywiad z prof. Tomaszem Wolińskim, str. 9**

### Design i strategia designu jako motor innowacyjny



Spotkanie kreatywnych głów z Wielkopolski i Berlina

Po jednej stronie pulsująca metropolia Berlin - po drugiej znaczący polski region przemysłowy Wielkopolska ze stolicą w Poznaniu. Podaż i popyt na nowoczesne rozwiązania w dziedzinie designu i strategii designu pasują do siebie jak dwa puzzle. Do tego dochodzi geograficzna bliskość.

W ramach projektu kooperacyjnego „Design Innovation & Exchange Programme | Berlin Wielkopolska 2011-2012”, zainicjowanego przez Międzynarodowe Centrum Designu w Berlinie (IDZ Berlin) i Fundację „Pro Design” z Poznania, od 2011 r.

współpracują berlińscy kreatorzy i polscy partnerzy. Projekt wspierany jest ze środków EFRE i berlińskiego budżetu.

„W dotychczasowych działaniach nawiązaliśmy kontakty z instytucjami, organizacjami i związkami designu w całej Polsce i wypróbowaliśmy współpracę z wieloma partnerami. Dzięki temu zbudowaliśmy wzajemne zaufanie i rozwinęliśmy bardzo dobre zrozumienie dla możliwości współpracy” mówi manager projektu IDZ, Ake Rudolf. Rezultatem jest m. in. szereg konkretnych zapytań polskich przedsiębiorstw dot. rozwiązań designu oraz berlińskich przedsiębiorstw nt. możliwości produkcji w Polsce.

Design – to nie tylko uszlachetnienie zewnętrznej formy, ale również innowacyjny proces pracy. To myśl przewodnia konferencji „Design Driven Innovation”, która odbędzie się 24 października 2012 r. w Poznaniu. Znani kreatorzy z Polski i Berlina zaprezentują tam wspólnie ze swoimi klientami przykłady wdrożonych z sukcesem strategii designu. Zaplanowane są ponadto warsztaty nt. strategii i innowacji, których tematem są metody pracy i koncepcji oparte na designie, a także bilateralny program innowacyjnego coachingu.

#### Kontakt:

Ake Rudolf | [ake.rudolf@idz.de](mailto:ake.rudolf@idz.de)

Agnieszka Marcinczyk | [agnieszka.marcinczyk@pro-design.com.pl](mailto:agnieszka.marcinczyk@pro-design.com.pl)

**Dalsze informacje:** [www.berlin-wielkopolska.eu](http://www.berlin-wielkopolska.eu)

**Branża metalowa: wspólne wykorzystywanie potencjału ponadgranicznego rynku pracy**



Podpisanie porozumienia o współpracy między Lubuskim Klastrem Metalowym a profil.metall w czerwcu 2009 r.

Lubuski Klaster Metalowy (LMC) jest inicjatywą 14 przedsiębiorstw z branży metalowej z Gorzowa Wielkopolskiego i istnieje od sierpnia 2007 r. Od czerwca 2009 r. współpracuje z siecią profil.metall, skupiającą 100 firm z branży stalowej i obróbki metalu w Brandenburgii i Berlinie – z punktu widzenia LMC najważniejszym partnerem branżowym w Niemczech. Podpisana w czerwcu 2009 r. umowa o współpracy była pierwszą,

jaką klaster zawarł z zagranicznym partnerem. „Dla naszych przedsiębiorstw współpraca ta stwarza szanse nawiązania kontaktów z przedsiębiorstwami i instytucjami badawczymi z dziedziny techniki metalowej i energetycznej w Brandenburgii i Berlinie“, mówi Zbigniew Rudowicz, Prezes LMC. „Szczególnie cenna jest możliwość wzięcia udziału w konferencji „Synergia ze stalą“, którą organizuje profil.metall. Bogactwo tematów, trendy w rozwoju oraz nowe szanse dla przemysłu metalowego są bardzo inspirujące“.

Punkt ciężkości współpracy w ostatnich trzech latach stanowił wspólny projekt TINA – ponadgraniczna wymiana wiedzy i doświadczeń w innowacyjnej polityce pracy w branży metalowej między Polską a Brandenburgią. Celem projektu było przede wszystkim zabezpieczenie wykwalifikowanych młodych kadr dla przedsiębiorstw i dobre warunki pracy dla zatrudnionych. Projekt powstał w związku z pełnym otwarciem niemieckiego rynku pracy dla polskich obywateli i jego tematy spotkały się z wielkim zainteresowaniem. Wyniki projektu zostały zaprezentowane w trakcie uroczystości zakończeniowych w dniu 20 czerwca br. w Berlinie.

**Kontakt:**

Zbigniew Rudowicz | [biuro@lubuskiklaster.pl](mailto:biuro@lubuskiklaster.pl)

**Dolny Śląsk i Brandenburgia: współpraca w dziedzinie energii odnawialnych**



Biogazownia w Ratenow produkuje z surowców odnawialnych około 45 milionów kWh biogazu ziemnego rocznie i wprowadza go do publicznej sieci energetycznej

Stołeczny region Berlin-Brandenburgia jest w Niemczech pionierem w dziedzinie energii odnawialnych i jest za innowacyjnymi rozwiązaniami w dziedzinach wydajnej energii, sterowania zużyciem, czy też wytwarzania lub gromadzenia. Celem ponadgranicznego klastra techniki energetycznej jest udostępnienie technologii dla zasilania w przyszłości regionu stołecznego i przyczynienie się do jego gospodarczych korzyści. Pomóc w tym ma kontakt z polskimi sąsiadami w ramach klastra techniki energetycznej Berlina-Brandenburgii.

Brandenburgia i Dolny Śląsk zrobili już w tym kierunku pierwszy krok: od 16 do 18 kwietnia br. dolnośląska delegacja złożona z przedstawicieli polityki, administracji, szkół wyższych i przedsiębiorstw odwiedziła Brandenburgię. Goście zapoznali się z wieloma projektami w dziedzinie energii i omawiali założenia przyszłych bilateralnych projektów.

Zwiedzający byli szczególnie zainteresowani spółką E.ON Energy from Waste Premnitz GmbH, ponieważ Dolny Śląsk rozważa budowę wielu spalarni śmieci. Ambitne plany dotyczą również budowy zakładów produkujących biogaz, dlatego gazownia Heidtfeld/Rathenow, która produkuje biogaz w jakości gazu ziemnego, wzbudziła duży entuzjazm, zwłaszcza wśród przybyłych techników. Dalszym krokiem celem udostępnienia Dolnemu Śląskowi kompetencji i doświadczeń Brandenburgii jest zaplanowana we Wrocławiu na 5 i 6 listopada br. wspólna konferencja nt. energii.

Już 24 lutego br. wystartował ponadgraniczny projekt między Brandenburgią a województwem lubuskim, dot. wykorzystywania rodzimej biomasy w dostarczaniu ciepła: Katedra Techniki Ciepłej Politechniki Cottbus i Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie w Lubuskiem szukają wspólnie innowacyjnych technologii dla efektywnego wykorzystania biomasy i materiałów odpadowych rolnictwa bądź leśnictwa, które posiadają wartość grzewczą, ale nie odżywczą. Projekt ma się przyczynić do zlikwidowania niekorzyści wynikających z położenia w regionie przygranicznym Brandenburgia-Polska (Lubuskie) i stworzenia nowych perspektyw dla regionu.

**Kontakt:**

dr Dietmar Laß | [dietmar.lass@zab-brandenburg.de](mailto:dietmar.lass@zab-brandenburg.de)

### Wywiad z dr Adolfem M. Koppem, Dyrektorem Berlińskiej Agencji Innowacji (TSB Innovationsagentur Berlin GmbH)



Dr Adolf M. Kopp

**Panie Dyrektoro, ponadgraniczne kontakty klastrów i organizacji branżowych mają wzmocnić siłę innowacyjną w regionie. Jak można sobie to wyobrazić?**

Jeśli mówimy o „przekraczaniu granic“, myślimy najpierw o granicy między Berlinem a Brandenburgią. Z punktu widzenia gospodarki jest to granica sztuczna i powinna być zarówno dla przedsiębiorstw, jak również i ośrodków badawczych, które chcą czerpać z tego korzyści, co oferuje region stołeczny, czyli ilości różnych kompetencji i możliwości współpracy na wąskim obszarze, jak najmniej odczuwalna. Dlatego oba landy kierują się od czerwca 2011 r. wspólną strategią innowacyjną „innoBB“. Koncentrują się na pięciu klastrach, które stanowią ośrodki gospodarczego z wielkimi szansami na wzrost: gospodarka zdrowotna, komunikacja/mobilność/logistyka, technika energetyczna, technologie optyczne jak i technologie informacyjne i komunikacja/media/gospodarka kreatywna. W tych dziedzinach intensywnie wspieramy kontakty i transfer technologii, aby przyspieszyć wzrost. Komisja Europejska uznała tą strategię za wzorcową.

Region stołeczny ma dzięki temu przejrzysty profil i jest widoczny na arenie międzynarodowej. To ułatwia współpracę z zewnętrznymi partnerami, przy czym naszemu polskiemu sąsiadowi przypada ważna rola.

**Jak muszą wyglądać Pańskiego doświadczenia takie działania kooperacyjne, aby odniosły sukces?**

Decydującym o sukcesie kryterium jest zawsze znalezienie właściwego partnera. Właściwego z naukowego i technologicznego punktu widzenia, w którym kompetencje każdego z nich

nie tylko uzupełniają się, ale również powstaje baza zaufania właściwa z punktu widzenia osobistego. Dużą rolę odgrywa przy tym przestrzenna i kulturowa bliskość. Ponadto obaj partnerzy muszą mieć dobre powiązania we własnych krajach, ponieważ często chodzi tutaj o dostęp do rynku i kontakt z nowymi dostawcami lub dalszymi partnerami kooperacji. W idealnym modelu obaj partnerzy funkcjonują jako „przyczółek mostowy“ dla drugiego we własnym kraju.

**Jakie znaczenie dla takich kooperacji ma dostęp do dotacji publicznych?**

Przede wszystkim w dziedzinie wysokich technologii, a szczególnie dla wspólnych projektów między ośrodkami badawczymi i małymi przedsiębiorstwami, dotacje publiczne są bardzo ważne. Dla polsko-niemieckich projektów w pierwszej linii wchodzi w rachubę dotacje europejskie.

**W jakich dziedzinach widzi Pan zachęcające oznaki polsko-niemieckiej współpracy? Jaką rolę odgrywa kontakt z Polską w rozwoju klastrów?**

Jądro rozwoju klastrów stanowią kontakty. Próbuje się stworzyć platformy do wymiany doświadczeń, osobistego poznania się i systematycznej inicjacji kooperacji. Chodzi o stworzenie kontaktów, jakich dotychczas, mimo bezpośredniego sąsiedztwa, jest zaskakująco mało. Ważnym krokiem były np. Targi Optyki i Technologii Laserowej Laser Optics w marcu br. w Berlinie, na które zaprosiliśmy jako kraj partnerski Polskę. W ramach naszej działalności w sieci Enterprise Europe odbyła się m. in. giełda współpracy. Powstały przy tym trzy możliwości dla współpracy w dziedzinie badań i rozwoju, które są teraz rozwijane. Jako następny krok chcemy upowszechnić wspólną polsko-niemiecką sieć. Ważnym elementem działań w tej sieci jest otwarcie pola działania klastru optycznego dla uczestników z Polski. W ten sposób polscy partnerzy będą zaangażowani w rozwój ww. klastra.

Dalszym tematem, w którym możemy sobie wyobrazić wzmoczoną współpracę, jest elektromobilność w klastrze komunikacji, mobilności i logistyki. Berlin-Brandenburgia otrzymał właśnie w konkursie zorganizowanym przez rząd federalny środki jako „międzynarodowa wystawa elektromobilności“. Również w tych ramach zaplanowana jest kooperacja z polskimi partnerami.

Przykładem silniejszej współpracy infrastrukturalnej jest projekt „Telemedycyna w regionie europejskim POMERANIA“, który ma poprawić opiekę medyczną w regionach o niskiej gęstości zaludnienia.

**Kontakt:**

dr inż. Adolf M. Kopp | [kopp@tsb-berlin.de](mailto:kopp@tsb-berlin.de)



## Wywiad z prof. Tomaszem R. Wolińskim, Prezesem Polskiego Stowarzyszenia Fotonicznego (PSP)



Prof. Tomasz R. Woliński

**Panie Profesorze, w jaki sposób z Pana punktu widzenia branża technologii optycznych w rejonie Warszawy może czerpać korzyści ze współpracy z Optik-Cluster Berlin-Brandenburgia?**

Technologie optyczne i fotoniczne należą do najbardziej obiecujących i najszybciej rozwijających się dziedzin współczesnej nauki i techniki. Fotonika w 2011 r. została umieszczona przez UE na liście wybranych kluczowych technologii zalecanych do wdrażania w krajach unijnych i umożliwiających realizację zaawansowanych badań, wpływających w dużym stopniu na innowacyjność gospodarki Europy. W Polsce występuje olbrzymia koncentracja prowadzonych badań w dziedzinie optyki i fotoniki na uczelniach (ponad 70% potencjału badawczego), a w szczególności w rejonie Warszawy i województwa mazowieckiego. Istniejące od 2007 r. Polskie Stowarzyszenie Fotoniczne PSP (Photonics Society of Poland) z siedzibą w Warszawie jest kontynuatorem założonej w 1988 r. Sekcji Polskiej SPIE (SPIE-Poland Chapter), organizacji międzynarodowej z siedzibą w Bellingham (USA). Celem PSP jest integracja krajowego środowiska naukowo-technicznego fotoniki i podejmowanie istotnych z punktu widzenia naukowego, technicznego, finansowego i organizacyjnego akcji w imieniu całego środowiska krajowego w stosunku do przemysłu, administracji lokalnej i państwowej, partnerów zagranicznych, programów europejskich, konsorcjów i platform technologicznych. Potencjał naukowo-badawczy Warszawy (PW, WAT, UW, IOS, ITME ...) w dziedzinie optyki i fotoniki, jak również „punktowe” osiągnięcia technologiczne na światowym poziomie firm fotonicznych z rejonu Warszawy (Vigo-System, Ammono, TopGaN, Inframet ...) pozwalają wpasować się w działające w szerszym zakresie firmy i jednostki naukowo-badawcze z Optik-Cluster Berlin-Brandenburg.

**Co Pana zdaniem jest ważne w przypadku zaplanowanych działań kooperacyjnych, aby przyniosły one pożądany sukces?**

Współpraca rejonów stołecznych sąsiadujących ze sobą dwóch dużych krajów europejskich w dziedzinie technologii optycznych i fotonicznych może być korzystna dla obu stron, w szczególności zaś w implementacji innowacyjnych metod i rozwiązań, a w konsekwencji innowacyjnych produktów wprowadzanych na rynek światowy.

**Jakiego rodzaju wsparcie ze strony zainteresowanych podmiotów z obszarów polityki, administracji i gospodarki jest niezbędne dla pomyślnej współpracy i w jaki sposób promuje Pan tę współpracę wśród tych aktorów?**

Jednym z działań podmiotów politycznych, administracyjnych i gospodarczych z obu stron powinno być powołanie wspólnego Instytutu Badań Fotonicznych, IBF (typu np. joint venture) lub też otwarcie filii Instytutu Fraunhofera w Warszawie. Zadaniem tych jednostek byłaby konsolidacja i koordynacja badań rozwojowych w dziedzinie optyki/fotoniki. Na dalszym etapie badania należałoby dążyć do stworzenia własnych laboratoriów badawczych, realizujących strategiczne tematy prac badawczych przy współpracy z rozproszonymi laboratoriami uczelnianymi, przemysłowymi i resortowymi, a także przy udziale firm uczestniczących w badaniach i przygotowanych do wprowadzenia niszowych opracowań na rynek światowy.

**Jaką rolę w przypadku takich kooperacji odgrywa dostęp do finansowania ze środków publicznych?**

Wsparcie ze środków publicznych powinno odgrywać kluczową rolę w zakresie tworzenia i rozbudowywania w rejonie Warszawy parków technologicznych (typu berlińskiego Adlershofu), jak również możliwości korzystania z infrastruktury naukowo-badawczej obu Partnerów. Efektywne wykorzystanie tych środków będzie możliwe zarówno przez współpracujące zespoły badawcze, jak i pod kierunkiem IBF w ramach tematów ważnych nie tylko z punktu widzenia nauki, ale przede wszystkim innowacyjnej gospodarki. Inną barierą, która jest dostrzegana w krajach posiadających już rozwinięty przemysł fotoniczny, jest zauważalny brak doptywu wysoko wykwalifikowanych kadr mogących sprostać opracowywaniu i wdrażaniu szybko powstających innowacji. Przewidując zwiększone zapotrzebowanie na fotoników, Wydział Fizyki PW (jako pierwszy w Polsce) od 1 października 2012 r. otwiera nowy kierunek studiów Fotonika.

**Kontakt:**

prof. Tomasz R. Woliński | wolinski@if.pw.edu.pl

### +++ CO NOWEGO W PROJEKTACH +++

#### „Baltic Bird“ ma polepszyć połączenia lotnicze w obszarze Bałtyku

Stworzenie lepszych połączeń lotniczych między regionem stołecznym Berlin-Brandenburgia i obszarem nad Bałtykiem - to cel projektu INTERREG-IV-B BSR „Baltic Bird“.



Uczestnicy konferencji inauguracyjnej projekt „Baltic Bird“

W dniach 5-6 marca br. doszło w Poczdamie do inauguracyjnego spotkania 21 partnerów projektu z siedmiu krajów nadbałtyckich. Do marca 2014 r. będą oni pod przewodnictwem brandenburskiego Ministerstwa Gospodarki i Spraw

Europejskich badać możliwości zintensyfikowania komunikacji lotniczej pomiędzy regionem metropolii Berlin-Brandenburgia i obszarem nadbałtyckim. Mają zostać opracowane propozycje nowych tras lotniczych. W centrum zainteresowania znajdują się przy tym regiony z dala od dużych centr, które dotychczas były trudne do osiągnięcia, ale które dysponują turystycznym potencjałem – np. Finlandia Północna lub Wschodnia. Minister Brandenburgii ds. Gospodarki i Europy, Ralf Christoffers, nazwał ten projekt „instrumentem, nadającym się do wsparcia gospodarki.“

Spółka Flughafen Berlin Brandenburg, która zaangażowana jest w ten projekt, widzi obszar nadbałtycki jako rynek, który w przyszłości będzie odgrywał zdecydowanie większą rolę dla portu lotniczego BER. Ten kierunek rozwoju chcemy wspierać międzynarodowym projektem unijnym, który dziś w Poczdamie rozpoczyna fazę praktycznej pracy“ powiedział Christoffers w trakcie uroczystości inauguracyjnej.

**Kontakt:**

Holger Schandert | [holger.schandert@mwe.brandenburg.de](mailto:holger.schandert@mwe.brandenburg.de)

#### „Rail Baltica Growth Corridor“: Nowe założenia dla współpracy w dziedzinie logistyki

W dniu 30 maja br. w Poznaniu spotkali się partnerzy projektu INTERREG-IV-B BSR „Rail Baltica Growth Corridor“, by porozmawiać o udogodnieniach w komunikacji kolejowej oraz o rozwoju wspólnych założeń w dziedzinie logistyki.

Spotkanie to połączono ze zwiedzeniem niedawno otwartego hub terminala transportu intermodalnego POLZUG pod Poznaniem. Konferencja zamykająca projekt zaplanowana została na 13-14 czerwca 2013 r. w „czerwonym ratuszu“ Berlina, a w dniu następnym ma odbyć się przejazd specjalnym pociągiem na trasie Berlin–Kowno. Ma on być przykładem na to, że przejazd z Berlina do krajów bałtyckich już dziś jest możliwy w ciągu jednego dnia. Zainteresowani fachowcy oraz obywatele mogą wziąć udział w tym wydarzeniu po dokonaniu wcześniejszej rezerwacji.

W czasie konferencji kolei w Łodzi w dniach 31 maja i 1 czerwca br. omawiano perspektywy komunikacji kolejowej w Polsce oraz lepsze włączenie Łodzi do sieci kolejowej Berlin–Warszawa–kraje bałtyckie. Wśród ponad 130 uczestników obecni byli również polscy, niemieccy i litewscy eksperci z branży kolejowej oraz politycy.

Berlin zaprezentował propozycje, w jaki sposób w obliczu planowania odcinka linii kolei dużych prędkości Warszawa–Poznań (Projekt Y) można dzięki małym nakładom finansowym skrócić czas podróży z Łodzi do Poznania jak i do Berlina. Prace budowlane w Łodzi przy modernizacji węzła kolejowego i przy budowie dworca podziemnego zostały już rozpoczęte.

**Kontakt:**

dr Jürgen Murach | [Juergen.Murach@SenStadtUm.Berlin.de](mailto:Juergen.Murach@SenStadtUm.Berlin.de)  
Dalsze informacje: [www.rbgc.eu](http://www.rbgc.eu)



Centrum Łodzi: trzecie co do wielkości miasto Polski ma być lepiej włączone do sieci kolejowej Berlin–Warszawa–kraje bałtyckie

+++ CO NOWEGO W PROJEKTACH +++

### Polsko-niemiecki projekt telemedycyny przedstawia wyniki

W dniu 15 czerwca br. odbyła się w Szczecinie konferencja zamykająca realizację projektu INTERREG-IV-A „Telemedycyna w Euroregionie POMERANIA – sieć POMERANIA”. Celem projektu, który trwa jeszcze do 2013 r., jest polepszenie ponadgranicznej opieki medycznej na terenach o niskiej gęstości zaludnienia Brandenburgii Północnej, Pomorza Przedniego i Województwa Zachodniopomorskiego. W co miesięcznych spotkaniach, odbywających się od 2010 r., lekarze, handlowcy i informatycy z obu stron granicy wymieniali się doświadczeniami. W projekcie bierze udział 35 szpitali – 13 po polskiej i 22 po niemieckiej stronie.



Lepsza opieka medyczna dla pacjentów dzięki telekonferencjom

Jako wynik projektu powołano do życia największą sieć telekonferencji Niemiec. Związek telepatologii obejmuje z Greifswaldu i Nowej Brandenburgii swym zasięgiem miejscowości Schwedt, Eberswalde, Stralsund i Bergen na Rugii. Umożliwia on utrzymanie opieki chirurgicznej wg nowoczesnych standardów. We wczesnym rozpoznaniu cukrzycy pomaga sieć teleokulistyki między Greifswaldem a Wolgastem. Sieć telelaryngologii zapewnia uczestniczącym w projekcie peryferyjnym szpitalom opiekę lekarską uniwersytetu w Greifswaldzie. Obecnie rozbudowuje się sieć teleudarową. Poza tymi pojedynczymi projektami, projekt telemedycyny wprowadza do uczestniczących w nim szpitali dostęp do nowoczesnej szpitalnej techniki informatycznej.

Jako część promocji projektu zorganizowano wystawę zdjęć fotografki Angeli Fensch ze Schwerina. Przedstawiły one pacjentów, członków rodzin, lekarzy i pielęgniarki uczestniczących w projekcie szpitali między rutyną, stresem i dręczącą niepewnością. „Za pośrednictwem tej wystawy chcieliśmy pokazać ludzką stronę, kryjącą się za projektem i najnowocześniejszą techniką” mówi Prezes Sieci Telemedycyny Euroregionu POMERANIA, radiolog z Greifswaldu prof. Norbert Hosten.

**Kontakt:**

prof. dr Norbert Hosten | [hosten@uni-greifswald.de](mailto:hosten@uni-greifswald.de)

**Dalsze informacje:** [www.telepom.eu](http://www.telepom.eu)

+++ PRZEGLĄD TERMINÓW +++

### InnoTrans 2012 – innowacje w dziedzinie mobilności

W dniach 18-21 września br. odbędą się ponownie w Berlinie Międzynarodowe Targi Techniki Komunikacyjnej InnoTrans 2012. Ponad 2450 wystawców z 47 krajów będzie prezentować innowacyjne produkty i usługi w dziedzinach transportu, logistyki i mobilności. Również polsko-niemiecka kooperacja w ramach klastru komunikacja, mobilność, logistyka będzie na tych targach dalej rozwijana (patrz str. 1). Z okazji InnoTrans 2012 Sieć Enterprise Europe Network Berlin-Brandenburgia organizuje spotkanie „Connecting Railways”.

**Dalsze informacje:**

[www.innotrans.de](http://www.innotrans.de) | [www.tsb-europa.de/innotrans2012](http://www.tsb-europa.de/innotrans2012)



InnoTrans, konferencja prasowa 2010

### Sieć europejskich regionów chemicznych obraduje w Warszawie

Sieć „European Chemical Regional Network” planuje na grudzień 2012 r. w Warszawie po raz dziesiąty swój kongres. Przedstawiciele regionalnych administracji i przedsiębiorstw będą dyskutować o strategiach w dziedzinie rozwoju klastrów chemicznych i wzmocnieniu lokalizacji dla regionalnego przemysłu chemicznego w Centralnej i Wschodniej Europie.

ECRN jest siecią skupiającą obecnie 19 europejskich regionów chemicznych. Członkami są m. in. Województwo Mazowieckie i kraj związkowy Brandenburgia.

**Kontakt:**

dr Hanny Nover | [nover@ecrn.net](mailto:nover@ecrn.net)

**Dalsze informacje:**

[www.ecrn.net](http://www.ecrn.net) | [www.chemclust.eu](http://www.chemclust.eu) | [www.chemlog.eu](http://www.chemlog.eu)

+++ STREFA PARTNERSTWA +++

### Granice dzielą, piłka nożna łączy ...

Dla Franka Neilinga, dozorcy Administracji Senatu ds. Gospodarki, Technologii i Badań i Saschy Kummera z Federalnego Ministerstwa Pracy, polsko-niemiecka współpraca zaczyna się już przy dzieciach na boisku do gry w piłkę nożną. Frank Neiling jest skarbnikiem w klubie SG Rotation Prenzlauer Berg e.V. i angażuje się społecznie wraz z Saszą Kummerem jako trener w projekcie „Różnorodność wzmacnia dzieci”. W ferie zielonoświątkowe spotkało się 21 niemieckich piłkarzy młodej kadry z klubu SG Rotation Prenzlauer Berg z 22 polskimi kolegami z klubów FC Koronka i Gryf z Kamienia Pomorskiego i Dziwnówka (Zachodniopomorskie) na wspólnych rozgrywkach w piłce nożnej.

Coroczny Baltic Cup został wykorzystany do zmniejszenia ewentualnych uprzedzeń. Patrząc z perspektywy, była to uda-

na ponadgraniczna wymiana uczestników obu krajów, która powinna być wspierana również w przyszłości!



#### Kontakt:

Carolin v. Chamier | [Carolin.vonChamier@senwtf.berlin.de](mailto:Carolin.vonChamier@senwtf.berlin.de)  
Frank Neiling | [Frank.Neiling@senwtf.berlin.de](mailto:Frank.Neiling@senwtf.berlin.de)

+++ IMPRESSUM +++

### Wydawca:

Administracja Senacka ds. Gospodarki, Technologii i Badań Naukowych  
Referat Współpraca Europejska i Międzynarodowa  
Martin-Luther-Straße 105 | 10825 Berlin  
Telefon: +49 30 9013-0 | Fax: +49 30 9013-8528  
[www.senwtf.berlin.de](http://www.senwtf.berlin.de)

### Osoba do kontaktów:

• Barbara Staib | e-Mail: [barbara.staib@senwtf.berlin.de](mailto:barbara.staib@senwtf.berlin.de)  
Telefon +49 30 9013-8111

### Ze wsparciem zewnętrznego Network-Management inicjatywy Partnerstwo-Odra:

- B.&S.U. Beratungs- und Servicegesellschaft Umwelt GmbH, Berlin
- Infrastruktur & Umwelt, Potsdam
- blue! advancing european projects GbR, Freising

### Newsletter w Internecie oraz portal Partnerstwo-Odra:

[www.partnerstwo-odra.eu](http://www.partnerstwo-odra.eu)

### Redakcja:

Eva Zieschank | e-Mail: [e.zieschank@the-blue.net](mailto:e.zieschank@the-blue.net)

### Layout:

eye-solution GmbH · consulting & marketing | [www.eye-solution.de](http://www.eye-solution.de)

© wrzesień 2012 | Wszelkie zmiany zastrzeżone.

### Zgłoszenie lub odwołanie abonamentu newslettera pod adresem:

[www.oder-partnerschaft.eu/an-abmeldung\\_zum\\_newsletter.php](http://www.oder-partnerschaft.eu/an-abmeldung_zum_newsletter.php)

### Wykaz zdjęć:

- Polska jako kraj partnerski ILA 2012 w Berlinie © Messe Berlin GmbH (str.1)
- Marszałek Polak i Premier Platzeck © Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego (str. 1)
- Premier Platzeck i Marszałek Woźniak © Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (str. 1)
- Wojciech Dróżdź, Hella Dunger-Löper © Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (str. 2)
- Starówka Wrocławia © Lukaszprzy, Wikimedia Commons, licencja CC-BY-SA-3.0 (str. 2)
- Odznaczenie dla Doris Jakubowski © Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego (str. 2)
- Elżbieta Bieńkowska © Ministerstwo ds. Rozwoju Regionalnego (str. 3)
- Starówka Szczecina © Mateusz War, Wikimedia Commons, licencja CC-BY-SA3.0 (str. 3)
- Hala ILA ze zbiornikiem ziemnym © Messe Berlin GmbH (str. 4)
- Ryszard Grobelny i Hermann Rudolph, R. Grobelny © Urząd Miasta Poznania (str. 4)
- Branża kreatywna kołem napędowym polsko-niemieckiej współpracy © Ake Rudolph (str. 5)
- Logo Lubuskiego Klastra Metalowego © Lubuski Klastr Metalowy (str. 5)
- Nastawianie promienia lasera w nanofotonice © TU Berlin/Dahl (str. 6)
- Spotkanie kreatywnych głów z Wielkopolski i Berlina © Lene Schwarz (str. 6)
- Podpisanie umowy o współpracy © Lubuski Klastr Metalowy (str. 7)
- Biogazownia © ZAB Brandenburg GmbH (str. 7)
- dr Adolf M. Kopp © TSB Innovationsagentur Berlin GmbH/Uwe Steinert (str. 8)
- prof. Tomasz R. Woliński © Tomasz R. Woliński (str. 9)
- Zdjęcie grupowe konferencji inauguracyjnej © Holger Schandert, MWE Brandenburgia (S. 10)
- Centrum Łodzi © Arewicz, Wikimedia Commons, licencja CC-BY-SA-3.0 (str. 10)
- Telekonferencja © Telemedycyna w Europejskim Regionie POMERANIA (str. 11)
- InnoTrans, konferencja prasowa 2010 © Messe Berlin GmbH (str. 11)
- Turniej dziecięcy w piłce nożnej © Frank Neiling (str. 12)

the place to be.